

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 141/20
Luxemburg, den 19 november 2020

Dom i mål C-663/18
BS och CA / Ministère public och
Conseil national de l'ordre des pharmaciens

En medlemsstat kan inte förbjuda saluföring av cannabidiol (CBD) som lagligen har tillverkats i en annan medlemsstat, när den har utvunnits ur hela cannabis sativa-växten och inte enbart ur dess fibrer och frön

Ett sådant förbud kan emellertid vara motiverat av målet att skydda folkhälsan men får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål

B S och C A är de före detta företagsledarna i ett bolag som saluförde och distribuerade en elektronisk cigarett innehållande cannabidiololja (CBD), en molekyl som ingår i hampa (eller cannabis sativa) och tillhör familjen cannabinoider. I förevarande fall tillverkades CBD:n i Republiken Tjeckien av lagligt odlade hampaplantor, varvid hela plantan användes, inklusive dess blad och blommor. Den importerades sedan till Frankrike och förpackades där i patroner till elektroniska cigaretter.

Ett straffrättsligt förfarande inleddes mot B S och C A eftersom endast fibrer och frön från hampa, enligt fransk rätt,¹ får användas i kommersiella sammanhang. De dömdes av Tribunal correctionnel de Marseille (Brottmålsdomstolen i Marseille, Frankrike) till villkorliga fängelsestraff på 18 respektive 15 månader och till 10 000 euro i böter vardera. De överklagade denna dom till Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Appellationsdomstolen i Aix-en-Provence, Frankrike). Den domstolen frågar sig huruvida den franska lagstiftningen – enligt vilken det är förbjudet att saluföra CBD som lagligen har tillverkats i en annan medlemsstat, när den har utvunnits ur hela cannabis sativa-växten, och inte enbart ur dess fibrer och frön – är förenlig med unionsrätten.

I den dom som meddelas idag finner EU-domstolen att unionsrätten, särskilt bestämmelserna om fri rörlighet för varor, utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är aktuell i det nationella målet.

Domstolen uttalar sig, som ett första steg, om vilken lagstiftning som är tillämplig på den situation det är fråga om.

Den kommer fram till att förordningarna om den gemensamma jordbrukspolitik² inte är tillämpliga. Dessa sekundärrättsakter är nämligen endast tillämpliga på de "jordbruksprodukter" som avses i bilaga I till fördragen. Den CBD som har utvunnits ur hela cannabis sativa-växten kan emellertid inte betraktas som en jordbruksprodukt, till skillnad från till exempel oberedd hampa. Den omfattas därför inte av dessa förordningars tillämpningsområde.

¹ Arrêté du 22 août 1990, portant application de l'article R. 5132-86 du code de la santé publique pour le cannabis (förordning av den 22 augusti 1990 om tillämpning av artikel R. 5132-86 i folkhälsolagen avseende cannabis (JORF av den 4 oktober 1990, s. 12041), sådan den tolkats genom Circulaire du ministère de la Justice no 2018/F/0069/FD 2, du 23 juillet 2018, ayant pour objet le régime juridique applicable aux établissements proposant à la vente au public des produits issus du cannabis (coffee shops) (justitieministeriets cirkulär nr 2018/F/0069/FD 2 av den 23 juli 2018 om de rättsregler som är tillämpliga på inrättningar som erbjuder försäljning till allmänheten av cannabisprodukter (coffee shops)).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 av den 17 december 2013 om regler för direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 637/2008 och rådets förordning (EG) 73/2009 (EUT L 347, 2013, s. 608); Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 2013, s. 671).

Domstolen konstaterar däremot att bestämmelserna om den fria rörligheten för varor inom unionen (artiklarna 34 och 36 FEUF) är tillämpliga, eftersom den CBD som är aktuell i det nationella målet inte kan anses utgöra narkotika. För att komma fram till detta påminner domstolen först om att personer som saluför narkotika inte kan åberopa den fria rörligheten eftersom försäljning av narkotika är förbjuden i alla medlemsstater, med undantag för en strängt övervakad handel för medicinska och vetenskapliga ändamål.

Domstolen konstaterar därefter att unionsrätten,³ för att definiera begreppen "droger" eller "narkotika" bland annat hänvisar till två FN-konventioner: konventionen om psykotropa ämnen⁴ och den allmänna narkotikakonventionen.⁵ CBD nämns emellertid inte i konventionen om psykotropa ämnen och vad gäller den allmänna narkotikakonventionen skulle en bokstavstolkning visserligen kunna leda till slutsatsen att CBD – i egenskap av cannabisextrakt – ska klassificeras som narkotika, men domstolen finner att en sådan tolkning strider mot den allmänna andemeningen i denna konvention och dess mål att skydda "mänsklighetens fysiska och psykiska hälsa". Domstolen finner mot bakgrund av gällande vetenskapliga rön, vilka måste beaktas, att den aktuella CBD:n – till skillnad från tetrahydrocannabinol (vanligen kallat THC), en annan cannabinoid från hampa – inte förefaller ha någon psykotrop eller skadlig effekt på människors hälsa.

Domstolen finner, som ett andra steg, att bestämmelserna om fri rörlighet för varor utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är aktuell i det nationella målet. Förbudet mot att saluföra CBD utgör nämligen en åtgärd med verkan motsvarande en kvantitativ importrestriktion som är förbjuden enligt artikel 34 FEUF. Domstolen preciserar emellertid att denna lagstiftning kan motiveras av ett av de skäl av allmänintresse som anges i artikel 36 FEUF, såsom målet att skydda folkhälsan, vilket har åberopats av Republiken Frankrike, under förutsättning att denna lagstiftning är ägnad att säkerställa att nämnda mål uppnås och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet. Domstolen konstaterar att det ankommer på den nationella domstolen att göra denna bedömning, men ger i detta hänseende två anvisningar. Domstolen påpekar för det första att saluföringsförbudet inte tycks omfatta syntetisk CBD, som har samma egenskaper som den CBD som är aktuell i målet och som således kan användas som ersättning för denna sistnämnda CBD. Om denna omständighet styrks kan det tyda på att den franska lagstiftningen inte är ägnad att på ett sammanhängande och systematiskt sätt uppnå målet att skydda folkhälsan. Domstolen medger för det andra att Republiken Frankrike förvisso inte är skyldig att visa att CBD är lika farlig som vissa typer av narkotika. **Den nationella domstolen ska emellertid bedöma tillgängliga vetenskapliga rön för att försäkra sig om att den påstådda verkliga risken för folkhälsan inte förefaller grunda sig på rent hypotetiska överväganden. Ett beslut om förbud mot saluföring av CBD, vilket för övrigt är det hinder som mest inskränker handeln med produkter som lagligen tillverkats och saluförts i andra medlemsstater, får nämligen endast fattas om det är tillräckligt styrkt att det föreligger en sådan risk.**

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

³ Hänvisning som bland annat finns i artikel 1 led 1 a i rådets rambeslut 2004/757/RIF av den 25 oktober 2004 om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel (EUT L 335, 2004, s. 8).

⁴ Förenta nationernas konvention om psykotropa ämnen från år 1971, som ingicks i Wien den 21 februari 1971 (Förenta nationernas fördragssamling, volym 1019, nr 14956).

⁵ Förenta nationernas allmänna narkotikakonvention från år 1961, som ingicks i New York den 30 mars 1961, ändrad genom 1972 års protokoll (Förenta nationernas fördragssamling, volym 520, nr 7515).

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106